

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/14/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215205536
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4215205536.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: X. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/XX, XXX XX T., o zaplatenie sumy 1.406,06 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu T. zo dňa 31. októbra 2XX8 č.k. 6C/266/2XX5-87, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania p
o t v r d z u j e .

Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1.1. V danej veci sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 1.406,06 eura ako istiny úveru, sumy 2,13 eura ako poplatkov za poistenie, sumy 101,92 eura ako dohodnutých úrokov do predčasného zosplatenia, sumy 1,43 eura ako úrokov z omeškania, úroku vo výške 19,90 % ročne z istiny 1.406,06 eura od 15.03.2015 do zaplatenia a úroku z omeškania 5 % ročne z istiny 1.406,06 eura a úrokov 101,92 eura od 15.03.2015 do zaplatenia. Žalobu vzal čiastočne späť v časti o zaplatenie úrokov vo výške 20,04 eura, úrokov z omeškania vo výške 0,63 eura a poplatkov za poistenie vo výške 2,13 eura. Žiadal priznať sumu 1.406,06 eura, sumu 81,88 eura ako dohodnutých úrokov do predčasného zosplatenia, sumu 0,80 eura ako úrokov z omeškania, úrok vo výške 19,90 % ročne z istiny 1.406,06 eura od 15.03.2015 do zaplatenia a úrok z omeškania 5 % ročne z istiny 1.406,06 eura a úroky 81,88 eura od 15.03.2015 do zaplatenia.

1.2. Súd prvej inštancie prvýkrát rozhodol rozsudkom zo dňa 28. júna 2016 č.k. 6C/266/2015-36, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 917 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 15.03.2015 do zaplatenia trovy konania v sume 19,19 eura v mesačných splátkach po 30 eur, splatných vždy do 28. dňa v mesiaci pod stratou výhody splátok počnúc 30. dňom po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie splnením čo aj len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V ostatnej časti žalobu zamietol.

1.3. Na odvolanie žalobcu odvolací súd uznesením zo dňa 22. novembra 2017 č.k. 25Co/664/2016-55 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.1. Súd prvej inštancie svojim v poradí druhým rozsudkom konanie v časti o zaplatenie úrokov vo výške 20,04 eura, úrokov z omeškania vo výške 0,63 eura a poplatkov za poistenie vo výške 2,13 eura zastavil. Návrh na pripustenie zmeny petitu žaloby zo dňa 09.03.2016 zamietol. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 489,06 eura spolu s úrokom vo výške 81,88 eura, s úrokom z omeškania vo výške 0,80 eura, a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 489,06 eura

od 15.3.2015 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V ostatnej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v pomere 1/3 a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, § 144, § 145 ods. 1, 2, § 139, § 294 Civilného sporového poriadku.

2.2. Úverovú zmluvu posudzoval ako zmluvu spotrebiteľskú v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaná ju uzatvárala ako fyzická osoba nekonajúca v rámci svojej podnikateľskej činnosti a so žalobcom, bankou, ktorý ako veriteľ uzatváral zmluvu v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Preto primárne na hodnotenie právneho vzťahu použil ustanovenia Občianskeho zákonníka a vychádzal i z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z.

2.3. Dospel k záveru, že nárok žalobcu je daný vo zvyšku uplatnenej istiny, ako rozdielu oproti uplatnenej a priznanej prvým rozsudkom, spolu s úrokom z omeškania a vyčísleným zákonným úrokom. Mal preukázané, že žalobca uzatvoril so žalovanou zmluvu o úvere, ktorú hodnotil ako platnú a na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky. Žalovaná sa zaviazala úver riadne splácať, pričom takto nepostupovala a dostala sa do omeškania. Následne žalobca zosplatnil celý úver. Žalobcovi tak vznikol nárok na zaplatenie zvyšku sumy, ktorú mala žalovaná splatiť. Žalobcovi priznal istinu tak, ako si ju vyčíslil v žalobe, keďže sa jednalo o zvyšok úveru navýšený o úrok, ktorý banka vyčíslila do splatnosti úveru, čo považoval za správny postup. Z uvedenej sumy priznal i úroky z omeškania, pretože žalovaná sa dostala do omeškania a v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobca mal nárok na úrok z omeškania. Úrok z omeškania bol priznaný vo výške podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a od doby od ktorej žalobca požadoval. Uviedol, že žalobca mohol úrok z omeškania požadovať od skoršieho dátumu, pretože žalovaná sa dostala do omeškania už dňom 21.02.2015, avšak pre neprípustnosť zmeny žaloby bol úrok z omeškania priznaný až od dátumu uvedeného v pôvodnej žalobe. Konštatoval, že žalovaná nepredložila prostriedky procesnej obrany, z ktorých by bolo zrejmé, že zaplatila viac ako uviedol žalobca, teda že žalobcom uplatnená istina je nedôvodná.

2.4. Žalobu v časti uplatneného úroku z úveru po zosplatnení úveru zamietol s poukazom na ustálenú rozhodovaciu činnosť vyšších súdnych autorít publikovanú pod 59/98, podľa ktorej veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu.

2.5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 a § 255 CSP a žalobcovi priznal súd nárok na náhradu trov konania v pomere 1/3, keď žalobca bol úspešný v časti uplatnenej istiny a úroku z omeškania, teda v 2/3 a žalovaný bol úspešný v zamietacej časti, teda v nepriznaní zákonného úroku od zosplatenia do zaplatenia, teda v 1/3, čím žalobca bol úspešný v 1/3 (2/3-1/3). O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 262 CSP. Uviedol že žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, pretože odvolací súd jeho odvolaniu vyhovel, preto mu priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3.1. Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie a navrhoval, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti zmenil a žalobe v plnom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovanú uloženú povinnosť splniť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadal priznať náhradu trov konania. Dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP).

3.2. K záveru súdu prvej inštancie, podľa ktorého si nemohol uplatniť úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti poukázal na § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka a tvrdil, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom so splatení. Poukázal na viaceré súdne rozhodnutia.

3.3. Mal za to, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4 Obo o143/1998 publikované pod 59/98, na ktoré poukazuje súd prvej inštancie sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru. Navyše predmetné rozhodnutie nie rozsudkom vo veci samej, a samotné konštatovanie Najvyššieho súdu SR, aké skutočnosti má prvostupňový súd skúmať, nemožno považovať za záväzný právny názor Najvyššieho súdu. Citoval právnu vetu uvedeného rozhodnutia a tvrdil, že konštatovanie „dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov partia len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.“ je vytrhnuté z kontextu a navyše táto časť odôvodnenia nie je súčasťou právnej vety.

4. Žalovaná sa k odvolaniu písomne nevyjadřila.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP). Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Civilný sporový poriadok, ktorý bol prijatý zákonom č. 160/2015 Z.z. a nadobudol účinnosť 01.07.2016, vychádza z princípu aplikácie procesných noriem v ňom obsiahnutých na všetky konania, teda aj na tie, ktoré boli začaté pred dňom jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

10. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní žalobcu preskúmal rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti, konanie, ktoré mu predchádzalo, a dôvody odvolania, a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal v tejto časti vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, pričom z vykonaného dokazovania vyvodil i správny právny záver. Súd prvej inštancie považoval v danej veci za rozhodujúce, že žalobca uzatvoril so žalovanou zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol žalovanej peňažné prostriedky, ktoré žalovaná riadne nesplácala, dostala sa do omeškania, v dôsledku čoho žalobca celý úver zosplatnil. Dospel k záveru, že žalobcovi, ako veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti celého dlhu. Odvolací súd sa s uvedeným záverom v plnom rozsahu stotožnil a preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil. Rovnako správny bol aj výrok súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o trovách konania, vzhľadom na pomerný úspech žalobcu.

11.1. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. doplnením ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka definitívne normatívne stanovila, že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Tento záver prijal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí zo dňa 21. apríla 2015 sp.zn. 3MCdo 14/2014 a zo dňa 26.11.2015 sp.zn. 4MCdo/17/2014. Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú zmluvami spotrebiteľskými podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a berúc do úvahy ustanovenie § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri vyhlásení predčasnej splatnosti, môže veriteľ postupovať iba v súlade a za podmienok uvedených v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, v prípade každej formy spotrebiteľského úveru. Aplikácia ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka je tým vylúčená.

11.2. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva, sleduje, aby dodávateľ pri neplnení povinnosti spotrebiteľom dosiahol splatnosť celej pohľadávky, ale sleduje aj zamedziť tejto možnosti v prípade, ak neplnenie povinností zo strany spotrebiteľa bude iba krátkodobé, nepresahujúce dobu troch mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje, aby v prípade, ak ide o plnenie v splátkach, veriteľ požiadal dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky

pre nesplnenie niektorej splátky, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Podmienkou účinnosti výzvy na zaplatenie celej pohľadávky je, že veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že dodávateľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Bez takého včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné.

11.3. Predčasnosť spoplatnenia úveru predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Spoplatnením úveru na jednej strane nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, na druhej strane už spotrebiteľ nemá právny titul držať peňažné prostriedky poskytnuté veriteľom v svojej dispozícii, preto niet dôvodu na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by spotrebiteľ mal právo držby finančných prostriedkov. V opačnom prípade by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Za tejto situácie by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku, veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky ako keby k zmene záväzku nedošlo a spotrebiteľ by nemal žiadne garantované práva, ktoré by mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše by došlo k hrubej nadvláde veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potencionálnej nečinnosti. Takéto správanie veriteľa nemôže byť podporované a používať právnu ochranu.

11.4 Tomuto záveru nasvedčuje i skoršie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Obo/143/1998 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012 sp.zn. IV.ÚS 476/2012, ktorý takýto záver vyhodnotil ako logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.

11.5. Keďže v danej veci niet pochyb o tom, že medzi stranami sporu bola uzavretá spotrebiteľská zmluva, po poskytnutí náležitej ochrany žalovanej, ako spotrebiteľke, odvolací súd dospel, zhodne so súdom prvej inštancie, k záveru, že po spoplatnení úveru žalobcovi neprináležia úroky dohodnuté za poskytnutý úver.

12. Podstatou odvolania žalobcu bolo tvrdenie, že nárok na zaplatenie zmluvného úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatení. Z uvedením tvrdením sa odvolací súd s poukazom na bod 11. nestotožnil.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

14. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP. Úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila a podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli. Postupoval tak v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.02.2018, sp.zn. 7Cdo/14/2018).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).